

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **S.**, š.p. so sídlom v Ž., zastúpeného JUDr. M., advokátom so sídlom v T., proti odporcovi **J.**, bývajúcemu v T., zastúpenému JUDr. I., advokátom so sídlom v T., **o zaplatenie 4 707,77 € (141 826,30 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 7 C 146/2005, o dovolaní odporcu a R., bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. I., advokátom so sídlom v T., proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 5. marca 2008 sp. zn. 5 Co 142/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu a R. **o d m i e t a .**

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania 174,17 € do rúk JUDr. M., advokáta so sídlom v T., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Topoľčany (súd prvého stupňa) rozsudkom z 26. apríla 2007 č.k. 7 C 146/2005-367 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 111 848 Sk a náhradu trov konania 20 485 Sk do rúk právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. M., všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku istiny 29 978,30 Sk a ohľadom príslušenstva návrh zamietol. Zároveň uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť 1 204,50 Sk a odporcovi povinnosť zaplatiť 4 204,50 Sk do účtarne súdu prvého stupňa ako náhradu trov konania štátu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Zaplatenia sumy 141 826,30 Sk sa navrhovateľ domáhal ako nájomného za užívanie bytu v dome vodohospodárskeho strážnika v P. s. č. X., garáže pri dome a priľahlej záhrady

spolu s náhradou nákladov za spotrebovanú vodu podľa jednotlivých faktúr vystavených od 11. marca 1999 do 10. mája 2005. S požadovanou istinou zároveň uplatnil aj poplatok z omeškania a úrok z omeškania podľa § 4 a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Súd prvého stupňa na určenie hodnoty nájmu a náhrad viažucich sa k predmetnému užívaniu vykonal aj znalecké dokazovanie a následne dospel k záveru, že návrh je dôvodný len čiastočne. Ustálil, že odporca, hoci predmetný byt užíval, od roku 1999 neuhrádzal nájomné za jeho užívanie, za užívanie garáže a od apríla 2004 aj za užívanie záhrady, pričom celková hodnota nájmu bytu a náhrad za užívanie garáže a príľahlej záhrady (pozemku) za posudzované obdobie spolu činí 111 848 Sk. Právne kvalifikoval nárok navrhovateľa voči odporcovi ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka - plnenie bez právneho dôvodu. Vo zvyšku uplatnenej istiny a ohľadom celého príslušenstva návrh ako nedôvodný zamietol pre neunesenie dôkazného bremena navrhovateľom pri náhrade nákladov za spotrebovanú vodu, čo znamenalo, že s týmto zvyškom istiny spojené príslušenstvo nieslo rovnaký právny osud; nepriznanie ďalšieho (ostatného) príslušenstva oprel o absenciu dohody účastníkov a určenie výšky priznanej istiny až znaleckým posudkom.

Na odvolanie odporcu Krajský súd v Nitre ako odvolací súd rozsudkom z 5. marca 2008 sp. zn. 5 Co 142/2007 potvrdil podľa § 219 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti o povinnosti navrhovateľa zaplatiť náhradu trov konania štátu; v časti týkajúcej sa náhrady trov konania medzi účastníkmi napadnutý rozsudok zmenil tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Odporcovi zároveň uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania 6 902,50 Sk do rúk jeho právneho zástupcu. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, avšak vec nesprávne právne posúdil ako nárok na vydanie z bezdôvodného obohatenia. Keďže v danom prípade došlo k obnoveniu nájmu bytu podľa § 26 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, išlo tu o uplatnenie nároku z nájomnej zmluvy, nie o nárok z titulu bezdôvodného obohatenia. Celkovú výšku hodnoty nájmu a ostatných náhrad za užívanie za obdobie august 1999 až máj 2005 v sume 111 848 Sk, z ktorej na základe vypracovaného znaleckého posudku pri svojom rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa, považoval aj odvolací súd za správne určenú. Zmenu výroku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania medzi účastníkmi (§ 220 O.s.p.) odôvodnil odvolací súd len čiastočnou úspešnosťou navrhovateľa (§ 142 ods. 2 O.s.p.); výrok o náhrade trov odvolacieho konania založil na úspešnosti navrhovateľa v tomto konaní (§ 142 ods. 2 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

Proti rozsudku odvolacieho podali odporca a R. dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovali § 238 O.s.p. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a tiež rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Dovolatelia namietali s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júla 1997 sp. zn. Cdo 3/97, že súd prvého stupňa aj odvolací súd sa odchyľili od právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci použitia § 673 Občianskeho zákonníka a nesprávne právne posúdili danú vec (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedli, že v tomto prípade mal odvolací súd aplikovať všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o nájomnej zmluve (§ 663 až § 684), konkrétne § 673. Zdôraznili, že z kolaudačného rozhodnutia vyplýva, že rodinný dom vrátane príslušenstva patriaceho k rodinnému domu je určený výlučne na bývanie, navrhovateľ však v rozpore s citovanými ustanoveniami a kolaudačným rozhodnutím odobral nájomcovi základné prevádzkové zariadenie domu (pivničné priestory, hospodársku budovu a záhradu) a prenajal ho iným fyzickým osobám k zriadeniu prevádzky na spracovanie mäsa a výrobu mäsových výrobkov. Mali za to, že ide o vady veci spôsobené navrhovateľom, ktorý ani nereagoval na bezodkladné upozornenia a žiadosti, aby boli odstránené technické vady veci: uskutočnená oprava elektrických rozvodov a narušenej statiky rodinného domu, výmena zariadenia na prípravu teplej vody a rozvodov kúrenia. Vytýkali nižším súdom, že sa opreli o vypracovaný znalecký posudok a neprihliadli na možný rozpor posudku s osobitnými právnymi predpismi, nakoľko neupravujú situáciu o výške platby nájomného v prípadoch zmienených nedostatkov (nefunkčné elektrické rozvody atď.).

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania - odporca (§ 240 ods. 1 O.s.p.), pričom dovolanie podala aj neúčastníčka konania - R., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie odporcu smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je

prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, ktorým sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V súvislosti s argumentáciou v dovolaní o dôvode prípustnosti podľa § 238 ods. 2 O.s.p., t.j. že sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu, je potrebné uviesť, že musí ísť o prípad, kedy už dovolací súd rozhodol v aktuálne prejednávanej právnej veci, predchádzajúce rozhodnutie zrušil a vyslovil svoj záväzný právny názor (porovnaj § 243d ods. 1 O.s.p.). Prípustnosť dovolania podľa citovaného ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. sa teda vzťahuje na prípady rozhodnutí dovolacieho súdu v tých konaniach (právnych veciach), kde už dovolací súd rozhodol a vyslovil svoj záväzný právny názor; takéto rozhodnutia však nezakladajú dôvod prípustnosti dovolania v konaní (inom), kde dovolací súd doposiaľ nerozhodol. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júla 1997 sp. zn. Cdo 3/97, na ktorý sa v dovolaní poukazuje a ktorý bol publikovaný v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod číslom 47/1999 (s právnymi vetami: „Ustanovenia zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov sú vo vzťahu k všeobecným ust. § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka špeciálne. Na vzťahy vyplývajúce zo zmluvy o nájme a podnájme nebytových priestorov možno všeobecnú úpravu použiť len v prípade, ak ich neupravuje osobitný (špeciálny) zákon“), nebol prijatý v riešenej právnej veci účastníkov konania (odhliadnuc od toho, že uvedený judikát, bol vydaný v právnej veci určenia neplatnosti výpovede nájmu nebytového priestoru, kde riešil problematiku vzťahov vyplývajúcich zo zmluvy o nájme a podnájme nebytových priestorov). V takomto prípade nemôže ísť preto o dôvod prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania odporcu z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané

v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ – odporca nenamietal, že by v danom konaní došlo k niektorej z týchto väd; existencia vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania zo strany odporcu preto nemožno vyvodit' ani z ustanovenia § 237 O.s.p., čo znamená, že dovolanie odporcu je neprípustné a ako také ho treba odmietnuť.

Iba pre úplnosť dovolací súd dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci, ktoré v dovolaní namietal odporca, je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Vo vzťahu k R. bolo potrebné dovolanie odmietnuť z iného dôvodu. Podľa § 240 ods.1 O.s.p. je osobou oprávnenou podať dovolanie len účastník konania. Podľa § 90 O.s.p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje. R. nebola účastníčkou konania – nebola navrhovateľom a keďže ju navrhovateľ v návrhu neoznačil za odporkyňu, nebola ani odporkyňou; preto nie je oprávnená podať dovolanie. Dovolanie ňou podané bolo teda potrebné odmietnuť z dôvodu uvedeného v § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. ako dovolanie podané neoprávnenou osobou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dospel k záveru, že dovolanie odporcu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a neboli zistené (ani tvrdené) vady konania uvedené v § 237 O.s.p., pričom dovolanie R. bolo podané neoprávnenou osobou; preto dovolanie odporcu a R. odmietol (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ a písm. b/ O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnejšiemu navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľ náhradu trov dovolacieho konania uplatnil a ich výšku vyčíslil. Dovolací súd v zhode s doterajšou praxou (porovnaj napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. februára 2008 sp. zn. 2 Cdo 236/2007, z 13. októbra 2008 sp. zn. 3 Cdo 196/2008) vzal zreteľ k tomu, že právny zástupca navrhovateľa zastupoval tohto účastníka už v konaní pred obomi súdmi nižšieho stupňa. Dovolací súd preto pri rozhodovaní o výške trov právneho zastúpenia nepriznal navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia aj za úkon právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§ 14 ods. vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ďalej len „vyhláška“). Navrhovateľovi tak miesto požadovanej náhrady trov dovolacieho konania za dva úkony priznal iba náhradu trov dovolacieho konania za úkon právnej služby advokáta, ktorú poskytol vypracovaním vyjadrenia z 15. júla 2008 k dovolaniu, pričom odmenu advokáta určil vo výške základnej sadby tarifnej odmeny (§ 14 ods. písm. a/ vyhlášky), určenej podľa § 10 ods. 1 vyhlášky z tarifnej hodnoty veci, t.j. vo výške navrhovateľom požadovanej odmeny za úkon právnej služby advokáta 141,07 € (4 250 Sk). K tejto odmene priznal dovolací súd podľa § 18 ods. 3 vyhlášky DPH 26,80 € (807,50 Sk) a podľa § 16 ods. 3 vyhlášky aj režijný paušál 6,30 € (190 Sk), spolu teda priznal navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške 174,17 € (5 247,50 Sk).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2009

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková